

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Május 18.

Zombor, 1905. május 11.

A „Budapesti Hirlap“ a fővárosi lapok egyik legtekintélyesebbje a következőket írja a május 18-iki ünnepről:

Az 1848—49-iki magyar szabadságharcnak örökké szomorú emléke marad az október 6. dátum. A szabadságharc leverése, illetve a világosi fegyverletétel után azon a napon tizenhárom magyar hőst végeztetett ki az önkénykedő hatalom. Amily szomorú és lesújtó ez a nap, a maga borzalmassága mellett mégis éppen annyira dicsőséges is. A tizenhárom hős vértanu-halála örök dicsősége, valóságos apoteozisa a tiszta, lángoló magyar hazaszeretetnek.

Éppen azért a tizenhárom hős emléke örökké él minden magyar szivben.

Az utókor hálája méltó kifejezésre jut e hónap 18-án Bács megye székvárosában, Zomborban, ahol ezen a napon leplezik le a város szülöttének, Schweidel Józsefnek, az egyik aradi vértanúnak szobrát. Az aradi csoportos emléken, a szabadság-szobron kívül önálló (egyed) vértanu-szobor az országban

még nincs. Tehát a zombori vértanu-szobor az első önálló emlék.

Zombor város hazafias társadalmára a szobor létesítésére irányuló mozgalmat rövid három év előtt indította meg. A belügyminiszter engedélyével országos gyűjtést rendeztek. A lelkes felhívásnak, melyet a szoborbizottság kibocsátott, rövid egy év alatt oly fényes eredménye volt, hogy a bizottság már megrendelhetette a szobrot. A szobrot Mátray budapesti szobrász készítette. Hét méter magas a talapzattal együtt. A hős tábornokot a szobor álló alakban ábrázolja.

A szobor létesítése körül természetesen legnagyobb érdeme van a szoborbizottságnak, amely Vértesi Károly ügyvéd, a kiváló utirajz-író elnöklésével Zombor város intelligenciájából és iparos osztályából alakult. A bizottság működését lelkesen támogatták a hatóságok és első sorban Latinovits Pál főispán, aki a hazafias mozgalmat kezdetől fogva a legnagyobb figyelemmel kísérte és a bizottságnak mindenben kezére járt. Az ő kezdeményezésére történt, hogy a vármegye törvényhatósági bizottsága a

szobor céljaira 2500 koronát szavazott meg egyhangú lelkesedéssel.

A szoborbizottság és Zombor város közönsége lázasan készül a leleplezésre. A bizottság országos ünneppé óhajította a leleplezés napját avatni, mert, mint a bizottság a meghívójában mondja: „ez az ünnep, habár mi rendezzük is, nem a mi ünnepünk, hanem az egész ország ünnepe: a hamisítatlan tiszta ősi magyar hazaszeretetnek és a rajongó szabadságszeretetnek szent ünnepe.“

Az ünnepség, az eddigi jelekből ítélve, csakugyan nagyszabású, országos ünnep lesz. A képviselőház már elhatározta, hogy egyik elnök vezetése alatt küldöttséggel képviselteti magát. A törvényhatóságok pedig egymásután jelentkeznek, hogy küldötteikkel május hónap 18-án ők is lerójják a kegyelet adóját.

Az ünnepi beszédet Rákosi Jenő mondja. A diszközgyűlésen pedig Latinovits Pál főispán elnököl.

Az ünnepély sorrendje:

Május 17.-én:

Este fél 9 órakor toronyzene a szent István templom erkélyén.

A „BÁCSKA“ TÁRCAJA.

Falusi regény.

Írta: Verner László.

Mondhatom: érdekes témát választottam. Amit utólrhetetlen bájjal énekelt Petrarca s ami Ádámot poétává avatta a paradicsomban: a szerelmet.

Ez az örök emberi érzélem inspirálta évtizedek óta a poétákat s hiába magyarázza meg Schopenhauer ezt a csodálatos érzést metafizikailag: a tudományos kutatók szivét is megkeresi a tüneményes kobold.

Schopenhauerre csak a szenzitiv, idegrokkant századvégi emberek néznek csodálattal, de akik már eljutottak az emlékkönyvbe való verselgetés koráig, azok sokkal inkább kíváncsiak a poéták beszédére. Ezek a jóhiszemű fiúk, a jövő nyárspolgárok sokat ígérő hajtásai. Ők Vörösmarthyra esküdnek, aki így énekel:

A néma szeretet

Szűz, mint a lélek, melynek a

Nyelv még nem véthetett!

Vagy Petit-Sennt, akinek a szeretetről

való szentenciája oly nemes és elmélkedő. „A szeretet végtel — aki kevésbé szeret, már nem szeret.“

Eötvös József, aki ezt mondja: Szeresetek! E nagy világon csak egy van, ami valóban boldogít: szivetek! Vagy a nagy britt gigász Shakespeare, aki így gunyol:

„Szótlan együgyűség: Szeretet.

Sokat mond nekem, noha keveset.“

Vagy szent Cyprián, aki nem kevesebbet mond, mint ezt: „Aki keveset szeret, keveset imádkozik s sokat imádkozik, aki sokat szeret.“

Vagy — —

Ejh! . . . de mikor a közönség nem szereti a szentenciákat. Jobb bizony, ha magam is inkább egy történetet mondok annak a feltűnésére: hogy mi az a szerelem?

. . . Ime a történet róla.

Hónapos szoba szürke szegénységében munkát irt Csikós Sándor. A szegénység nagyon gyámoltalan. Sándor is tapasztalta, hogy noha az önkritika minden tekintetben meg volt elégedve a szocializmus veszedelmével, ezzel a készülő művel, nem bizott

sikerében. Megmutatta művét néhány elismert írónak, akik nagy magasztalással ítélték a könyvről és előre is tudományos nyereségnek mondták, ha e könyv megjelenik. De minő szatyra! Akinek lelke a szocializmus veszedelmeért égett, annak — éhínséggel kellett küzdeni. A nyomor nem engedte dolgozni s talán az égi nemtő emelte föl az erkölcsi elfásulás előtt azzal, hogy nyomorának legsötétebb napjai egyikén nevelői állást kapott Méhfalun, egy régi gentry családban.

Egészen bizonyosra lehetett venni, hogy nem valami örömmel fogadta el a nyomorból kivetett angyal kezét; de nem tehetett okosabbat. A szocializmus veszedelmének iveit abban a tudatban csomagolta össze, hogy ennek egyelőre békét hagy és néhány zabolátlan, parlagi lélek nyesegetéséhez fog.

Nyárfasusogás és a falunak üde levegője fogadta. A fővárosban összezsugorodott tüdeje duzzadni kezdett. A kiéhezett embereken rettenetesen fog a jó házikoszt: Csikós Sándor filozofteri formája kezdett áthasonulni a vidéki jól táplált gavallérok formájáig.

Hanem egy gondolat mindig bántotta: a szocializmus veszedelme. A fák a háta

Este 8 órakor diszeloadás a városi színházban.

Május 18.-án:

Reggel 5 órakor riadó.

Reggel 9 órakor Zombor szabad királyi város törvényhatósági bizottságának rendkívüli diszközgyűlése a vármegyeház nagytermében méltóságos borsódi és katymári Latinovits Pál főispán elnöklete alatt, melyre a következő meghívó jelent meg:

„Zombor szab. kir. város polgármesterétől. 5436/kig. 1905. Meghívás. Zombor szab. kir. város közönsége a f. évi április hó 15-én megtartott rendes közgyűlésén 44/ex 1905. jkvi szám alatt hozott határozata folytán: városunk nagynevű szülőtte Schweidel József, az aradi vértanu ércszobrának ünnepélyes leleplezése alkalmával f. évi május hó 18-ik (csütörtök) napján délelőtt 9 órakor a vármegyeháza nagytermében diszközgyűlést tart, melyre van szerencsém Zombor város nagyközönségét, — nemkülönben a fővárosi és a vidéki vendégeket hazafias tisztelettel meghívni. A diszközgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Indítvány, mely szerint a mostani „Megyeház-tér“ „Szabadság-tér“-nek neveztessék el. 3. Indítvány, mely szerint a leleplezési ünnepélynek lefolyása a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökíttessék s az elhangzott alkalmi beszédek és ódák a jegyzőkönyvbe beiktattassanak. 4. A diszközgyűlés berekesztése. Zombor, 1905. évi május hó 7-én. Hauke Imre s. k., polgármester. — Személyre szóló meghívók nem adatnak ki.“

A közgyűlés megnyitása után a közönség a szobor elé vonul, hol a leleplezés a következő sorrendben történik meg:

1. Hymnusz. Éneklük a zombori kaszinói és a zombori iparos dalárdák.

2. Elnöki megnyitó. Mondja Vértesi Károly, a szoborbizottság elnöke.

3. Leleplező beszéd. Mondja Rác Soma, a szoborbizottság alelnöke.

4. Ünnepi beszéd. Mondja Rákosi Jenő, főrendiházi tag.

5. Alkalmi óda. Irta és szavalja Trencsény Károly.

6. Vértesi Károly a szoborbizottság elnöke a szobrot Zombor szab. kir. város közönségének átadja.

7. Hauke Imre Zombor szab. kir. város polgármestere a szobrot a város közönsége nevében átveszi.

8. A szobor megkoszoruzása.

9. Szózat. Éneklük a zombori kaszinói és a zombori iparos dalárdák.

A leleplezés után a közönség visszavonul a városi közgyűlés színhelyére a diszközgyűlés folytatása és berekesztése végett.

Déli 2 órakor ünnepi ebéd. Egy teríték ára 4 korona.

A nagy Galeottó.

A társadalmi együttélésnek is van bacillusa, mint akár a difteritisznek, vagy a tüdővésznek. Nemcsak a testet sorvasztja ez a betegség, beteg a lelkünk is. A testet tudós orvosok gyógyítják, a lelki bajok pedig ellenállás nélkül terjeszkednek. Itt-ott ha beszélnek is róla: a darázs-fészket senki sem tapossa össze, senki sem fogja fel kezét, hogy a társadalmi betegséget elfojtsa.

Betegség a pletyka is. Nagy betegség. Lappangó beszűti. Mint a veszett kutya, éppen úgy bujkál és éppen olyan vakmerően harap. Régen a társadalmi szórakozás fűszerének tartották, pedig mindig méreg volt. Manapság már

ciankáli. Családokat kerget a halálba. Az asszonyi becsületre oda tapad, mint valami piszkos folt, ott rág rajta, mint valami fekély. A tisztviselői hirnévbe beeszi magát, mint a magas sudaru fába a szu. Barátokból, rokonokból halálos ellenséget csinál.

Születik, de nem tudják hol. Ezer lábón jár, mihelyt világgá bocsájtják. Dédelgetik, hizlalják s mire a harmadik házig ér, már tulong-tul nagyra nő. Az embereknek kéjlejtő kedvük telik abban, ha az örületes rágalmakat fülről-fülről adhatják. Aki nem is hiszi el, titokzatosan tovább mondja: mert hallotta, mert érdekes, mert szenzációs, ami a mai elernyedte idegeket fölrázza a csendes letargiából.

Nagy városokban éppen úgy pletykáznak, mint a vidéken. Csakhogy a nagyvárosi pletykákat inkább a szenzációra utazó krajcáros lapok szítják, a mire Budapesten éppen úgy nem adnak semmit, mint Párisban. A vidéki pletyka veszedelmesebb: mert azt élőnyelv beszéli. Nem két ember: hanem az egész város, sokszor az egész megye. Egy pletyka kevés is egy szezonra, a szórakozás hiánya teremt százat. Amelyik tetszetős, amelyik szenzációs és előkelőségnek ártható, azt fölöltöztetik ugyancsak. Csörgő sisakkal járja be a piacot, hogy mindenki tudja, hogy mindenki lássa.

Nem válogatós, világra jön pince-lakásokban és világra jön csilláros szalonokban, de sohasem a becsületes, embert tisztelő és szerető emberek lelkében.

Homonnán, amint a lapok uegirták, egy orvos fiatal szép feleségét támadta meg a beszűti pletyka. Az Echeharay darabjából ismert nagy Ga-

mögött sötétedő erdőben barangolva, mindig zsiibongó eszméi foglalták el.

Érezte, hogy lelkéhez van tapadva a rögeszme. Lehet, hogy beleőrül, ha sokáig e gondolattal vesződik, de érezte, hogy neki meg kell írnia a szocializmus veszedelmét tudományos alapon.

Idők folyamán azonban ez az erős fogadás, az a jó feltétel, kezdett nagyon lenézett, nagyon tizedrangú kívánság lenni. A filozopter szívében, agyában, sőt testében is sajátos változások estek. Szíve sebesebben vert, agyában titkos és édes gondolatok hullámzottak, arcát pedig előntötte az epedő szerelem sápadtsága, az a „legérdekesebb szín“, mely a hajlékony női szívet rabba szokta ejteni.

A falusi levögő fölöttebb kedvez a romantizmusnak. Még egy filozopter kialudt kráteréből is vulkánt csinál. Valóban poéták, meg kellene tagadnotok a szerelem létezését, ha falu nem lenne.

És aki történetemet ilyen válságos fordulat elé viszi, az Márta, a ház tündére. Ő volt az, aki Csikós Sándor megérkezése után

nyomban elhagyta a regények olvasását, hanem a helyet csinálta. Gyors rohammal vette be szívet a nevelő, aki pedig erről semmit sem tudott és még akkor a szocializmus veszedelmén elmélkedett.

Szép nyári alkonyat volt. A tájat szelid szellő bodrozta. A kert illatát az erdőszélre hajtotta, ahol összeolvadt vad, természetes nyirkos erdőillattal. Sándor talán éppen rá gondolt. Színpadon is megtörténnek az ügyetlen szenarozás esetén az efajta helyzetek. Márta közeledett. Egyenesen a dolognak vágott.

— Tudja miről gondolkozom?

Sándor a filozopterek hagyományos ügyetlenségével szeretett volna e perében — melyet különben óhajtván lesett — elsülyedni.

— Miről?

— Hogy mi a szerelem? Magyarizza meg nekem tanár ur szabatosan, hogy mi ez?

A helyzet Sándort poétává avatta. Körültekintett. Az erdő szélén lörinclipék keringtek. Kékes, rozsdás szárnyaikat az alkonyodó nap aranyozta meg. Egy vizililiom kelyhét néztek ki bizonyára éjjeli szállásnak.

Sándor a púpaszeimes, a szocializmus veszedelmének tudományos írója, hihetetlen enthusiamussal kötött ezekben a lörinclipékbe.

— Nézze Márta! Ezek magyarznak. Lepkeurfi és lepkekissasszony! Mennyi gyöngédség, milyen olvadás. Ugy-e látja. Most esőkolóznak. (Még csak nem is pirult el a fránya filozopter.) Kiváncsi a magyarázatra? Szó azt el nem mondhatja. De egy csók... az igen.

Hát énnekem nincs okom firtatni a dolgot. Azt azonban mondhatom, hogy Márta nem tudakolta többé ezt a fogós kérdést. Ugyálszik jól megmagyarázta neki Csikós Sándor.

A világ azonban csak nem fordul ki sarkaiból két egymást megértő szívért, különösen, ha az egyik gentry lány, a másik reménybeli segédtanárjelölt. Most is az történt, ami ilyen esetekben történni szokott. Mártát eljegyezte egy viharos életet élt báró, aki a házassággal akarta biztosítani, hogy tovább is kifogástalan tagja lehessen a mágnás-kaszinónak.

leottó a szereszálló pletyka, ahogy megkezdte működését, az orvos családjában is rémes tragédiát okozott.

A szegény, hűtlennek mondott asszony nem tudott védekezni, mikor mindenki tudott a hűtlenségéről, bár ő maga ártatlan volt. A rágalmozók előtt nem lehet önérettel beszélni egy naiv, gyöngé asszonynak, mert kinevetik s az igaz ártatlanságot pillanatig se hiszik. Oly sok rossz van az asszonyok között is — gondolják — miért ne lehetne egygyel több?

És a homonnai orvos felesége — miután egy levelében szívhez szóló őszinte hangon tett bizonyosságot tiszta lelkéről — mérget ivott és meghalt. A férj, a közbecsülésben levő, szimpatikus orvos lelkére veszi a vádat, hogy ő kergette halálba az asszonyt. Pedig nem ő hajszolta, hanem a nagy Galeottó, amely addig üldözte áldozatát, míg a halálba nem kergette, hogy aztán a másikra vesse magát.

A férj nem bírta sokáig, miután őt is kikezdte a pletyka, a keserűség fegyvert adott kezébe, agyonlőtte magát az ártatlan feleség sirhalmán, maga után hagyva egy ártatlan kis leányt, apátlanul, anyátlanul.

Ez a tragédia nem páratlan. Volt több ilyen, lesz több ehhez hasonló.

Ideje volna, ha a társadalomban liga alakulna, mely erős kézzel, erős fegyverekkel verje le a föl-fölbujánzó vidra fejét ennek a gyalázatos betegségnak.

Amíg a pletyka áldozatait hantolják és a sajnálkozó részvét babérkoszorukat helyez a koporsókra és az áldozatokat addig sajnáljuk: amíg egy újabb pletykát nem hallunk, addig mindig lesz pletyka. Egyikkel mérget itat, a másikat sokszor örökre megbélyegezi.

A segédtanár?

Ugyan, istenem! Ki vetne ügyet ezekre a romantikus nevelőcskékre. Egy szép napon csak elment fürdeni és nem jött haza többé. Még átlag elég indiskrét volt, hogy levelet is hagyott hátra, melyben az érdekelteknek bejelenteni szíves volt, hogy miért keresi a halált.

Ki is szívárgott az eset. Mert midőn a Csikos Sándor örökségét leltározták, (mennyi humor van egynémely kifejezésben) ráakadtak a szocializmus veszedelmére.

Az egész sajtó azt hirdette, hogy ő a lángelme elveiért halt meg. Voltaképpen pedig nem azért. Sándor halálával Mártának oldotta meg azt a kérdést, amit a lörinelipék sem magyaráztak, hogy mi a szerelem?

Holdvilágos esteiken egy hamar öszülő szép asszony sétálgatva a platánok alatt, többször ismétli nagy lemondással:

— Az igazi szerelem szerelmeért meg is tud halni.

Ha azonban erős fegyverekkel küzdünk ellene, hova-tovább több ezer család békéjét biztosítjuk, aminek az ideje régen itt volna.

Szarvasmarha és lódíjazás.

A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület a zombori járási szolgabíró és a járás összes községei közreműködésével f. é. június 12-én, pünkösd másnapján Csonoplyán szarvasmarha- és lódíjazást rendez, melyhez az egyesület minden tagját s az állattenyésztés ügye iránt melegen érdeklődő nagyközönséget tisztelettel meghívja.

A díjakat 400 korona erejéig a nagyméltóságú m. kir. miniszterium, a többi a járási szolgabíró tisztkara és a járásbeli községek adják.

Díjaztatni csak Bács-Bodrog vármegyei kigazdák saját nevelésű állatai fognak, a nagytenyésztők és gazdatisztek állatai diszoklevelekkel tüntetnek ki.

I. A kistenyésztők részére kitűzött díjak a szarvasmarhákra a következők:

A) Sikerült borjuval elővezetett fejős tehének után: I. díj 60 kor. II. díj 40 kor. III. díj 30 kor. IV. díj 20 kor. V. díj 10 kor.

B) Saját tehéntől tenyésztett két éves üszők után: I. díj 50 kor. II. díj 30 kor. III. díj 20 kor. IV. díj 10 kor.

C) Saját tehéntől tenyésztett három éves üszők után: I. díj 50 kor. II. díj 30 kor. III. díj 20 kor. IV. díj 10 kor.

D) Saját tehéntől tenyésztett egy—három éves bikák után: I. díj 50 kor. II. díj 30 kor. III. díj 20 kor. IV. díj 10 kor.

II. A kistenyésztők részére kitűzött díjak a lovakra a következők:

I. Sikerült szopós vagy 1 évesnél fiatalabb esikóval bemutatott anyakancák számára, melyek jól ápolt, erőteljes állapotban vannak s a jó tenyészkancaik kellekeivel bírnak: I. díj 80 kor. II. díj 60 kor. III. díj 40 kor. IV. díj 20 kor.

II. Három éves kancacsikók számára, melyek kitünő tenyészképességet ígérnek: I. díj 60 kor. II. díj 40 kor. III. díj 20 kor.

III. Két éves kancacsikók számára: I. díj 60 kor. II. díj 40 kor. III. díj 20 kor. IV. díj 10 kor.

IV. Egy éves kancacsikók számára: I. díj 50 kor. II. díj 30 kor. III. díj 10 kor.

Ezen díjakhoz apatini Fernbach Károly kerényi kerületi országos képviselő 200 koronával járul.

A díjazásokhoz felvonuló állatoknál elégséges, ha azok az napon reggeli 7 órakor a díjazás megkezdése előtt a helyszíntre vezetnek, ahol a helyi hatóság az összeírásuk és osztályonkénti elhelyezésükről gondoskodni fog.

A díjazáson bemutatott állatok megbírálását, valamint az odaitelt díjak kiosztását egy a helyszínen megválasztandó bizottság eszközözi.

A pályázatban csak azon tenyésztők vehetnek részt, akik bélyegtelen hatósági bizonyítvánnyal igazolják, hogy az egy évnél fiatalabb borjuval, illetve esikóval bemutatott anyaállatok a növendék ellése előtt már tulajdonukban voltak, illetőleg, hogy a bemutatott 1—3 éves növendékek az ellés idejében birtokukban volt anyától származnak és állatuk neveltettek.

A díjazás kezdete reggeli 9 órakor.

Kelt Zomborban, 1905. évi május hóban. Latinovits Pál, a Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület elnöke. Tárcazy Dezső, járási főszolgabíró.

H i r e k.

Kitüntetett csendőrök. Őfelsége Bartha József és Balogh Imre II. csendőrkerületbeli járás őrmestereknek hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt tanúsított kötelességű és eredményes működésükért a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

A karmelita klostrom felszentelési ünnepe. Folyó hó 14-én, vasárnap szenteli fel a szerzet klostromát a reggeli órákban, a nyilvánosság kizárásával. A napnak emlékére este a zárda fényesen ki lesz világítva és a harangok egy óráig tartó kongásukkal hirdetik a szerzet ünnepét. A szent István templom toronyerkélyén a helybeli filharmonikus zenekar egyházi énekeket fog előadni, melyet tűzijáték követ. A felszentelés napjától kezdve a zárda kapui be lesznek zárva és kezdetét veszi a szigorú szerzetesi élet. A szerzet fogadalma értelmében a klostrom belső helyiségeibe főnek belépi nem szabad.

Iskolai vizsgák. A zombori felső kereskedelmi iskolában a felső (III.) osztály vizsgálatai f. hó 8., 9., 10. és 11-én folytak le. 15-én megkezdődnek az érettségi írásbeli vizsgálatok.

Fénykép kiállítás. Zomborban, 1905. május hó 18-án déli 12 órakor nyílik meg a városháza nagytermében a műkedvelő fényképészeti kiállítás, melynek megtekintésére a nagyközönséget meghívja a kiállítás rendezősege. A kiállítás tartama május 18-tól május 26-ig. Megtekinthető naponként d. e. 9 órától d. u. 6 óráig. Belépődíj a megnyitás napján 1 korona, a többi napon 40 fillér. A tiszta jövedelem a Schweidel-szobor alap javára fordítatik.

Esküvő. Lombos Alfréd helybeli ág. h. ev. lelkész f. hó 14-én, azaz vasárnap d. e. 11 órakor vezeti oltárhoz menyasszonyát, Weisz Katicát.

A Schweidel ünnepély alkalmából szükséges intézkedések, nevezetesen a vidéki méltóságok és hatóság fogadtatása, ezeknek s a nagyközönségnek a diszközgyűlésen leendő elhelyezése és a még szükséges teendőknél a szoborbizottság rendezőivel leendő együttes megállapítása céljából a városi tanács a szükséges tárgyalások megejtésére Gyurisits György főjegyzőt, Lang Gyula tanácsost és dr. Thurszky Zsiga városi ügyészt küldte ki, illetve bizta meg.

Házasság. Május 31-én tartja esküvőjét Raab Antal makói csendőrhadnagy Fratricsevits Béla földbirtokos leányával, Antikával, a helybeli plébániatemplomban.

Az újvidéki képviselőválasztás. A függetlenségi párt Teleky gróftól léptette föl. A szerb nemzetiségiek is állítanak föl jelöltet Musiczki Mitó személyében.

A Schweidel-szoborbizottság f. hó 10-étől a leleplezés napjáig (május 18) állandóan működésben van. A Stebler-féle vendéglő külön termében d. u. 5—6 óra között intézi a felmerülő ügyeket.

Kérelem. Városunk folyó évi május hó 18-án a szabadságharc egyik megdicsőült vértanúja: Schweidel József tábornok szobrának leleplezése alkalmából országos ünnepet rendez. Ezen ünnepélyre a nagy időben vérüket ontott agg honvédek is hivatalosak. Nemzeti hőseink ők mind, de e hősök nemcsak agok, hanem nagyobbrésze szegény is, — a környékre vannak utalva. Polgártársak! Ezen tisztán hazafiságból megjelenő honvédeken könnyíteni óhajt a polgárság olyképpen, hogy a szegényebb 1848/49-es honvédeknek ingyen ebédet ad. Kérjük tehát az áldozni kész polgártársainkat, hogy e hazafias ügyet oly módon mozdítsák elő, hogy vagy egy-egy honvédet megvendégelni — melynek egy-egy teritéke 80 krajcárba kerül — vagy a költségekhez tetszése szerint hozzájárulni szíveskedjenek. Az adományok az Iparoskörben átadhatók.

Díszelőadás a városi színházban. A Schweidel József aradi vértanu szobrának leleplezése alkalmából a szoborbizottság Zomborban, 1905. évi május 16-án és 17-én a városi színházban ünnepi díszelőadást rendez. Előadásra kerül: I. Erkel Ferenc: Hunyady László nyitány, előadja Csavojác János hegedűművész, zenetanár vezetésével a műkedvelőkből alakult zenekar és pedig: I. hegedűn Eckert Sándor, Krudy Géza, Ribiczey Kálmán, Tantner Ottó. II. hegedűn Alföldy László, Engel Mór, Staudacher József, Szondy István. Mély hegedűn Heisinger Antal, Szántó Károly. Kisbőgőn dr. Henneberg Géza, dr. Németh Arthur. Nagybőgőn Sey Sándor, Tomcsányi Aladár. Fuvolán Perviz Sándor. Okt. fuvolán Major József. Kisdob Türr Aladár, nagydob Marschall Béla. Zongorán Blumenthal Károly. Harmoniumon Tunner Nándor. — II. Dr. Horváth Ákos: Él a magyar, melodráma, (szövegét írta ifj. Ábrányi Emil) előadja a kaszinói dalárda kíséretével Prokópy Imre. — III. Bánk-bán II. felvonása. (Rendező Szalay Frigyes.) Személyek: Bánk-bán Rácz Soma. Petur bán Prokópy Imre. Biberach dr. Zátanyi Dezső. Mikhál bán Gruda Pál. Simon bán Kiss Antal. Békételenek: Gallé Ádám, Heincz Kálmán, Horvátovits Aladár, Karsay Elemér, Klemm Gyula, Kohut Kálmán, dr. Moldován Lajos, Papp Gyula, Pletikosits Sándor, Sprodt Béla, Szondy István. A felvonás előtt a bordalt éneklő Marschall Béla a zombori kaszinói egyesületi dalárda kíséretével. — IV. Mosonyi Mihály: Szentelt hantok, éneklő a zombori kaszinó egyesületi dalárda. — V. Hazaszeretet. Drámai kép 1 felvonásban. Írta és rendező Szalay Frigyes. Személyek: Vándor — Szalay Frigyes. Hazaszeretet — Kohut Kálmán. Aulich Lajos — Krump Vilmos. Damjanich János — Rácz Soma. Dessewffy Arisztid — Prokópy Imre. Kiss Ernő — Türr Aladár. Knezieh Károly — Szondy István. Lahner György — Tomcsányi Aladár. Lázár Vilmos — Klemm Gyula. Leiningen-Westerburg Károly gróf — dr. Zátanyi Dezső. Nagy Sándor József — Horvátovits Aladár. Pöntenberg Ernő — Gruda Pál. Schweidel József — Gallé Ádám, Török Ignác — Karsay Elemér. Vécsey Károly gróf — Kohut Kálmán. — Angyalok: Gehring Lenke, Gehring Mici, Hoffmann Böske, Horvátovits Margitka, Jovánovits Mathild, Kleiner Gizella, Kleiner Mariska, Predragovits Stanci, Raab Jolán, Sauer Ilonka, Szondy Belluska, Vojnits Erzsike. Helyárak: Prose. páholy 10 kor. Páholy 8 kor. Földszinti és zenekari ülőhely 2 kor. Karzati ülőhely 1 kor. Karzati állóhely 60 fill. Deákjegy a 16-iki előadásra 60 fillér.

Italmérési illeték. A m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy az állami italmérési jövedékről szóló 1899. XXV. t. c. 17. §-a értelmében az italmérési illetéket Zombor város területére másodfokban megállapítani hivatott italmérési illeték felszólamlási bizottság az 1905. év I. felére vonatkozó tárgyalásait Zomborban 1905. évi május hó 12-én d. u. 3 órakor a városházán fogja megtartatni.

Kérelem. A „Schweidel bizottság“ ez uton azon kérelemmel fordul a mélyen tisztelt fogattulajdonosokhoz, hogy tekintettel a nagy számban érkező idegenekre, fogataikat május hó 17-én este 7 órakor a vasuti állomáshoz kiküldeni sziveskedjenek. — Zombor, 1905. május 11-én. Buday Gerő, főrendező.

Esküdtek alaprajstoma. Az esküdtek alaprajstomának elkészítése céljából megalakított összeíró bizottság közhírré teszi, hogy Zombor sz. kir. város területén lakó minden jogosult férfi folyó évi május hó 13., 15. és 16-ik napjain — az esküdtek alaprajstomába való felvétel végett — az összeíró bizottság előtt (a városháza tanástermében) személyesen vagy meghatalmazott által is megjelenhetnek.

A zentai meglőtt tanuló állapota teljesen jóra fordult. A seb egészen begógyult, s pár nap múlva már folytathatja megszakított tanulmányait.

Halálozás. Igaz részvétellel értesülünk róla, hogy városunk egyik régi, érdemes polgára, Belt Sebestyén, a helybeli Korona-gőzmalom megalapítója folyó hó 9-én éjjel, szinte váratlanul elhunyt. A boldogult ritka erényekkel megáldott férfiú volt, aki zajtalan, de annál áldásosabb munkájával mozdította elő városunknak nem valami mozgalmas közigazgatási életét és magas fokra emelte a maga megvállalatának tekintélyét. Temetése nagy részvét mellett csütörtökön délután 5 órakor ment végbe. Ravatalára koszorukat küldöttek: Isten veled a viszontlátásra — Katid; Áldott jó apának — Katica és Pista; Felejthetlen apának és nagyapának — Tarján család; Szeretett édes apának — Feri; Auf's Wiedersehn — Lisi und Toni; Szeretett nagyapának — Lulu, Tibor; Mély részvétellel — Mariska és Tóni; A Korona-gőzmalom megalapítójának — A részvénytársulat igazgatósága; Szeretett főnökünknek — A tisztikar; Mély részvétellel — Zomboresevics család; A jó barátoknak — Bittermann Nándor. — Haláláról családja a következő gyászjelentést adta ki: Belt Sebestyén szül. Ráhm Katalin mint özvegye egy a maga, valamint az alulírottak nevében is a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy szeretett és felejthetetlen jó férje, illetve édes atyjuk, nagyatyjuk, apósuk, testvérük és sógoruk Belt Sebestyén folyó évi május hó 9-én esti 11 órakor életének 65., boldog házaságának 46. évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után jobblétre szenderült. A megboldogultnak földi maradványa folyó évi május hó 11-én délután 5 órakor fog a római katolikus egyház szertartása szerint a gyászházból a szent Rókus temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Lelke üdvéért az engesztelő szentmise-áldozat pedig folyó évi május hó 11-én délelőtt 10 órakor fog a helybeli római katolikus plébániatemplomban a Mindenhatóknak bemutatatni. Zombor, 1905. évi május hó 10-én. Áldás emlékére! Béke hamvaira! Tarján Péterné szül. Belt Anna, dr. Molnár Istvánné szül. Belt Katica, Belt Ferenc, gyermekei. Gasz Antalné szül. Belt Erzsébet, Belt Péter, Piri Ádámné szül. Belt Anna, testvérei. Tarján Péter, dr. Molnár István, vejei. Tarján Oszkár, Tarján Lajos, Tarján Anna, Tarján Pali, Tarján Tóni, dr. Molnár Tibor és neje szül. Huber Lulu, unokái. Gasz Antal, Piri Ádám, sógorai.

Kérelem. Ezennel tisztelettel felkérem a zombori ifjúságot, hogy május hó 15-én d. u. 5 órakor, a leleplezési ünnepségek megbeszélése tárgyában, a Stebler-féle vendéglő nagy helyiségében megjelenni sziveskedjen. Zombor, 1905. évi május hó 11-én. Buday Gerő, főrendező.

Vermes Lajos jubileuma. Nagybudafalvi Vermes Lajos, a kolozsvári egyetem tornatanára, az országos hírvé sportférfi, a kinek a magyar sportélet fejlődése körül oly hervadhatlan érdemei vannak, az idén ünnepli a sportélet terén kifejtett nagyarányú működésének 25 éves jubileumát. Az évfordulót Kolozsvárt is, a hol a köztisztviselésben álló jubilánsnak szintén nagy érdemei vannak, meg fogják ünnepelni, még pedig szeptemberben. A jubileum-rendező bizottság már is szervezkedik s nagyarányú, méltó ünnepet ohajt rendezni a kiváló sportférfi érdemeinek kellő méltatására, s elismerésére. Vermes Lajos jubileumát már a nyár folyamán Szabadkán, szülővárosában is meg fogják ünnepelni, s az előkészületek nagyon régen folynak az ünnep minél fényesebb keretűvé tételére. Szabadkán ugyanis nagy alkotások, sok önfeláldozást igénylő munka tették a jubiláns nevét tiszteltté, s egyéniségét közszeretethen állóvá, épen úgy, mint nálunk, a hol a sportélet fejlődésében a legkomolyabb hivatásu szerepet töltötte be mindig, az elismerés gyakori nyilvánulása mellett.

Építkezési vállalat. Az 1905. év folyamán a városnál teljesítendő kőműves, ács és cserepes munkák teljesítésével a városi tanács Angyal János építész bízta meg, illetve annak ajánlatát fogadta el.

Kérelem Zombor város közönségéhez. Dicső vértanunk szobrának május hó 18-án országos ünnepély keretében történendő leleplezésére előreláthatólag igen sok budapesti és vidéki vendég (főrendek, képviselők, főispánok, törvényhatóságok, tudományos egyletek és intézetek kiküldöttei, újságírók stb. stb.) fog városunkba érkezni, akiknek elszállásolásáról a szoborbizottság csak úgy gondoskodhatik, ha a n. é. közönség őt ebben a nagy és nehéz munkában kellő készséggel támogatja. Ezért a bizottság már jó előre is azon tiszteletteljes kéréssel fordul Zombor városának hazafias lakóihoz, hogy május hó 17. és 18-ikára a lehetőséghez képest 1 vagy 2 szobát az ide seregülő idegenek rendelkezésére bocsátani és ebbeli hajlandóságukat vagy az elszállásolási ifjusági bizottság tagjainál, kik majd személyesen is előterjesztik a szoborbizottság jelen kérelmét, vagy pedig Prokópy Imre tanárnál akár szóval, akár írásban bejelenteni sziveskedjenek. Meséket regélnek mindenfelé az évszázadok óta híres bácskai vendéglátásról. Most rajtunk áll, hogy e legendaszerű hírt valóban tüntessük fel s megmutassuk ország-világ előtt, hogy igazi magyaros, hamisítatlan bácskai vendégszeretettel fogadjuk azokat, kik a mi hazafias örömlünkben részt kérve, velünk együtt akarják ünnepelni városunk büszkeségének: Schweidel József vértanunk megdicsőült emlékét. — Tisztelettel felkérem mindazokat, kik a Schweidel-szobor leleplezésének napján rendezendő diszebeden részt venni akarnak, hogy ebbeli szándékukat nálam legkésőbb május 12-ig akár szóval, akár írásban bejelenteni sziveskedjenek. A diszebeden hölgyek is vesznek részt. Egy teríték ára 4 korona. A szoborbizottság megbízásából: Prokópy Imre.

A kórház és szegényház szükséglete. A városi kórház- és szegényházban szükséges fehérműk szállítását a városi tanács Grocsits István vállalkozónak, a törülközők szállítását Reisner Alajos műtákaesnek, a pokrócok szállítását Gruits Dániel kereskedőnek, a papucskok szállítását Józits Vazul papucsosnak és végül a koporsók szállítását Vrszalykovits Milán asztalosnak adta, illetőleg az e célból megtartott árlejtésen nevezettek ajánlatát fogadta el.

A bajai nagy tűzvész. A szombaton kiütött bajai nagy tűzvészveszedelemtől, amelyről lapunk mult számában már megemlékeztünk, még a következő részleteket jelentik: A tűzoltóság a kellő időben megérkezett ugyan a helyszínre, de már látszott, hogy az oltásról szó sem lehet, mert a szél mind nagyobb erővel fújt és a zsarátnokok már az utca másik részét is felgyújtották. Scheibner Gyula főkapitány, látva a veszedelem nagyságát, azonnal telefonált a katonaságról, mely nemsokára meg is érkezett Schnitzler százados vezetésével két század honvéd lovasság és emberfeletti erővel láttak hozzá a mentéshez. De az égő utcákat lehetetlen volt megközelíteni. Csak késő délután voltak képesek elfojtani teljesen a tüzet, úgy hogy megközelíthették a leégett utcákat. Szomoru látvány tárult fel ekkor. Minden elpusztult, még a fák is elégték. A tűz martaléka lett a Darázs-utcában 27 ház és 14 melléképület, a Kinizsi-utcában 11 ház és 1 melléképület, a Bem-utcában 14 ház és 11 melléképület. A tűzoltóság a katonasággal és a csendőrséggel együtt egész éjjel a tűzvész színhelyén maradt és még hajnalban is locsolta az égő zsarátnokokat. A tűznek szerencsére csak egy áldozata van, özv. Hajer Józsefné, aki betegen feküdt és még a mentés közben belehalt égési sebeibe. Sérüléseket sokan szenvedtek, akiket beszállítottak a kórházba. Köztük Gilliány Béni és Majoros Ádám sebészülési életveszélyesek. Dr. Hegedüs Aladár polgármester azonnal intézkedett szükségbeni lakások iránt és a hajléktalanoknak a szent Antal és Erzsébet királyné iskolák épületeit rendezték be. A szegény emberek kára igen nagy, mert alig néhány nap volt biztosítva épülete. A tűz keletkezésének okát nem tudják. Baja város társadalmi köreiből mozgalom indult meg az iránt, hogy a hajléktalanul és betevő falat nélkül maradt emberek részére gyűjtést indítsanak.

Országos vásár. Ujvidéken a legközelebbi országos vásár folyó hó 20., 21. és 22-én fog megtartatni, melyre vérszentes helyekről az állatoknak felhajtása meg van engedve.

A park-kioszk bérbeadása. Zombor sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a városi díszkertben levő kioszk és melléképület f. évi július hó 1-én d. e. 10 órakor Latinovits Szaniszló tanácsnok hivatali helyiségében 1905. évi október 1-től számítható 3 évre bérbe fog adatni.

Szélhámos pénzügnök. Adán Csabai Germán nevű szélhámos pénzügnök több kiscgazdától tekintélyes pénzüsszegeket esalt ki. Budapesti előkelő pénzintézetek ügynőkének adta ki magát és 4000 koronás olesó, törlesztéses kölcsönöket ajánlt. Az adai rendőség széleskörű nyomozást rendelt el a esaló pénzügnök kézrekerítésére.

Értesítés. A gőzgépezélok és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden, május hó 21-én d. e. 9 órakor a Szeged alsóvárosi vízmű-telepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Szilágyi-utca 1.) beküldendők.

A rablógyilkos szövetség. Annak a híres rablóbandának a tagjait, melyet Szabadkán a esantavéri-uti rablógyilkossághól kifolyólag fedeztek fel, az egész országban fogdossák össze. A szálak Miskolcra is elnyultak; itt letartóztatták Oláh Sinkó József bűntársát. A bűnös Zomborka József saját vallomása alapján a katonai hatóság tartóztatta le. Erzsébetfalván ráakadtak a banda tagjaira. Ezek Madrák József, Petrás Kati és Madrák Mária, akik Mogyorosyval összekötetésben voltak.

Érdekes jeleneteket mutat be kitűnő képekben Asszírta fénykorából Endrei Zalán „A Világ Történelme”-nek e heti száma. Az eredeti, ósrégi műemlékek után készült képek érdekesen tárják elénk az akkori életet; a többek közt látjuk, mint vakított meg maga a király az elfogott rabok közül néhányat, hogyan számlálták meg az elesetteket. Igen érdekes a színes műmelléklet is. Mutatványszámot küld „A Világ Történelme” kiadóhivatala Budapest, VI., Aradi-utca 8.

Ki akar egyéves önkéntes lenni?! Olvasóink között bizonyára akad olyan fiatal ember, ki annak idején tanulmányait felbehagyta s most a hároméves terhes katonai szolgálatnak néz elébe. Debrecenben már évtizedek óta kiváló sikerrel működik az egész országban kitűnő hírnévnek örvendő Lichtblau-féle állami felügyelet alatt álló katonai előkészítési tanfolyam, melyen előkészültségre és foglalkozásra való tekintet nélkül rövid uton elnyerhető az egyéves önkéntesi jog. Értesítőt bárkinek ingyen és bérmentve küld Lichtblau Albert intézeti igazgató Debrecen. Születési év okvetlen közlendő.

Közgazdaság.

Milyen zöldséget termeljen a kiscgazda?

Azt hiszem közel járok az igazsághoz ha azt állítom, hogy a kiscgazdák, a paraszt-ság házi kertjének 90%-a parlagon hever. Eltekintve attól, hogy faluhelyen talán a tisztartóné asszonyság, vagy a tanító urnál még kertészkednek valahogy, de a köznép bizony vajmi keveset törődik háza környékén elterülő kertjével, ritka helyen burgonyát, kukoricát, mákot termelnek benne, itt-ott egypár esenevész gyümölcsfa áll, de legtöbb része, fájdalom — keritetlenül burjánna, bojtortjának a tanyája.

Milyen más viszonyok lennének akkor, ha a helyett, hogy ugy elhanyagolja a kiscgazda udvarkertjét, legalább annyi zöldséget termelne, amit saját konyhája évenként fel-emészti; de meg aztán máskép alakulna élelmezési viszonya is a kiscgazdának ily módon, amennyiben nem volna utalva arra, hogy

egész télen, de sőt még nyáron is csak paszuly vagy burgonya volna főledele, hanem napi ételét változtathatná saját termésű, ízletes friss zöldséggel, ami nemesak anyagi javát mozdítaná elő, hnnem ami a fő, az általános közegészséget is javítaná.

Nem kell ahhoz nagy tudomány kiszámítani azt, hogy mennyit takaríthatna meg a kiscgazda avval, ha konyháját saját termésű zöldséggel láthatná el; mert szó ami szó, ha csak egy garas ára zöldséget kell vennie naponként a piacon, az az összeg egy eszten-dőben sok forintokat tesz ki. Vagy hát a helyett, hogy a ház asszonynepe egy-két liter tej végett elácsorog a piacon néha fél napig — nem-e hasznosabb volna, ha ez idő alatt a kertben plántálgatna, kapálgatna, gyomlál-gatna, mely munkában még az apróság is segíthetné, hogy ilyenformán azok is hozzá szokhatnának a hasznos, testet-lelket nemesítő munkához s nem lenne utca-hosszat ácsorgó, vásott gyereksereg, s nem lenne paraszt szocializmus!

És aztán nem ritka esetben a felesleges terményt pénzzé is tehetné a kiscgazda, ily formán mellékjövedelemhez jutna, ami bizony ebben a szűkös időben igen jól esik.

Ugyancsak szaporíthatja a kiscgazda jövedelmét azzal is, ha alkalmas helyen, rendszeres, mezei zöldségtermelést üzne olyanformán, mint a városok közelébe települt bolgár földmives, drága pénzen bérelt földeken, de azért igen jó eredménnyel folytat. Vannak ugyan már helyek, mint: Szeged, Makó, Nagykőrös, Ujvidék stb., ahol igen észszerűen s jól jövedelmező eredménnyel termelnek zöldséget, de ez mégis nagyon elenyésző csekély-ség ahhoz képest, amit még s amennyit még lehetne termelni anélkül, hogy tultermelés állna elő, mert fogyasztás mindig van, s ha itthon nem értékesülhet, jó piacot lehet találni a külföldön, amire nézve Ujvidék elég példa-kép szolgálhat.

Saját szükségletére termelendő zöldség-félék sorrendjét mindig úgy ossza be a kiscgazda, hogy minden időben legyen konyháján friss, jó, egészséges zöldség, nagyban való mezei termelésnél csak egy-két féleséget termeljen, olyat, amely viszonyainak a legjobban megfelel, mert csak így tudja azt nagy tökélyre emelni.

A kertészkedésnek ez az ága, t. i. a zöldségtermelés olyan, amely a legkevesebb tököt kívánja s ha egyebe nincs a földmive-lőnek mint ama kis telek, mely házát körül veszi, már is termelhet magának annyit, hogy napi eledelét változatossá tehesse, ami egész-ségét, erejét fokozza s ez is valami.

Csérer Gyula.

Adakozások Schweidel József szobrára.

LII.

- Az LI. kimutatás szerint volt 20291 K 34 f.
- Dr. Tarnovszky Géza 3 K — f.
- Özv. Buday Józsefné, özv. Bie-liczky-Buday Mária Zombor, Buday Pálné Zenta 1—1 kor. 3 K — f.
- Szemző Gyula újabb adománya 100 K — f.
- Vazsanzky Alajos Zombor 1 K — f.
- Mozgay Antal Veszprém 4 K — f.
- Mayer István VII. gyűjtőivén Zombor: Sztrilich István 2 kor. 50 fil., Bauer M. Budapest, dr. Kohlmann Dezső Zombor, Hamerle József Pécs, Okulicsni Lajos Zombor, Csicsáky József, Loschitz Ala-dár 2—2 kor., Paroker A. Ujvidék, Gulda Ferenc Pettau, Stigler Gyula Budapest, Mayländer Oszkár Fiume, Staufer Rudolf Ujvidék, Weinberger Izidor Zombor, Schwarz

Gyula Budapest, Lövey József Pécs, Schäfer Arthur Szeged, Meyri R. Neuchatel, Meyri W. Zürich, Spiel-ler István Brassó, Otl N. Ujvidék, Fuchs Károly Ujvidék, Schusztler Rezső Ujvidék, Pravodovszky Ist-ván Brcska 1—1 kor., Lamberger N. Pécs 40 fil. 30 K 90 f.

Hauke Imre polgármester I. gyűjtőivén Zombor: Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 200 kor., Ma-gyar Siemens-Sekuckert Művek r. t. 100 kor. 300 K — f.

II. gyűjtőivén: N. N. Nagyvárád, N. N. St.-Radegunda 20—20 kor., dr. Ruprich Gusztáv 10 kor., Pe-kánovits Imre Nagyvárád, dr. Broolly Tivadar Pozsony, dr. Töpler Kál-mán Sopron, Beöthy László Nagy-várád, Hauke Emma, Hauke Imre 5—5 kor., dr. Bernády György Marosvásárhely, Mattanovich Adolf, Rizsa Imre Temesvár, dr. Biró Károly Szabadka, Kovács József Debrecen, dr. Dembitz Lajos Sza-badka, Kada Elek Kecskemét, Szva-csina Géza Kolozsvár, Sztinyai József Selmec-Bélabánya, dr. Esz-terházy László Kolozsvár, Vecsey Imre Debrecen, dr. Vajay Károly, Ragány János, Szalay Lajos Uj-vidék, Profuma N. Ujvidék, dr. Szentléleky, Sándor István Kec-skemét, Sztójsits Pál, dr. Gaál Ist-ván, dr. Hajas Ferenc Csáktornya, dr. Molnár Tibor Budapest, Re-gényi István Ujvidék, Putzmann József 2—2 kor., Weifert Károly Versec, Juhász Mihály Hódmező-vásárhely, dr. Csáky Lajos Hód-mezővásárhely, Heinz Hugó Sel-mec-Bélabánya, N. N., dr. Gaál Istvánné, Gaál Magda, Scherer Rezsőné, ifj. Scherer Rudika, dr. Juhász Mihály Budapest, Döry Ernő Tolna 1—1 kor. 137 K — f.

Összesen 20870 K 24 f.

NYILTTÉR. *)

Háztulajdonosok és földbirtokosok,

kik ingatlanaira I. vagy II. helyre **olcsó törlesztéses kölcsönt** felvenni óhajtanak, forduljanak biza-lommal **Gerő Albert** v. intézeti ügyészhez **Budapest, VII., Dohány-u. 84.** Minden felvilágosítás díjtalan. *—3

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelőssé- get a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

2310. szám. kig. 1905.

Pályázati hirdetmeny.

Csurog községben leköszönés foly-tán üresedésbe jött egy gyalog és egy lovasrendőri állásra pályázat hirdettek, s felhivatnak mindazok, kik eme állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **folyó évi má-jus hó 20. napjáig** alulírott elől-járáshoz adják be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Javadalmazása a gyalogrendőrnek 480 korona, a lovasnak pedig 480 kor. fizetés és 240 kor. lótartási átalány.

A felszerelésről, valamint a ruhá-zatról a község gondoskodik.

Csurog, 1905. május hó 6-án.

2—2

Az előljáráóság.

Csödtömeg eladási hirdetmény.

Vb. Czeisel Gyula kulai kereskedő csödválasztmányának határozata alapján a csödtömeg 256—1771. és 1774—1846. t. a. összeirt 23248 korona 45 fillér beszerzési és 13818 korona 50 fillér becsértékben felvett rőfös-, rövid- és fűszerárúk és bolti felszerelések zárt ajánlati verseny útján eladatnak.

Az egész raktárra vonatkozó zárt írásbeli ajánlatok **1905. évi május hó 31-én d. e. 12 óráig** az alulírott tömeggondnoknál, vagy **1905. évi június hó 1-én 12-ig** dr. Bruck Ármán ügyvéd választmányi elnöknel Zomborban nyújtandók be, elkésett ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

Minden ajánlattevő tartozik egyben a fenti becsérték 10%-át, vagyis 1400 koronát bányapénz fejében a tömeggondnok kezéhez letenni.

A választmány 1905. évi június hó 1-én pontban déli 12 órakor határoz a beérkezett ajánlatok fölött dr. Bruck Ármán zombori ügyvéd választmányi elnök lakásán Zomborban és fentartja magának a jogot, hogy akár a legelőnyösebbet is visszautasíthassa, vagy az összes ajánlatok felretételével a csödvagyony értékesítése tárgyában másként intézkedjék.

A csödválasztmány és a tömeggondnok az árú minősége és mennyisége tekintetében felelősséget nem vállalnak.

A vevő tartozik a választmány határozatának közlésétől számítva 3 napon belül a vételárat és vételi illetéket tömeggondnok kezéhez készpénzben lefizetni s az árúkat átvenni.

Amennyiben vevő a bolti és raktárhelyiséget az átvétel után is igénybe venni óhajtja, tartozik az évi 620 korona bérösszegnek azon időre eső részét a tömeggondnok kezéhez megtéríteni.

Ha a vevő a fenti feltételek bármelyikének nem tenne eleget, úgy a bányapénz elveszítették és jogában áll a csödtömegnek az árúk értékesítése iránt bármilyen módon is a vevő veszélyére és költségére intézkedni.

A csödtömeg az alulírott tömeggondnoknál betekinthező s az árúraktár is közbenjárása mellett megnézhető.

Kula, 1905. évi május hó 10-én.

Dr. Deák Béla,
ügyvéd, csödtömeggondnok.

386. szám.

1905.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. törvényszék 1905. évi 3402. számú végzése következtében dr. Hirman Ferenc zombori ügyvéd által képviselt Eichorn Mihály kerényi lakos javára Eichorn Henrik, Eichorn Ferenc és Eichorn Henrikné kerényi lakosok ellen 480 korona s járulékaik erejéig 1905. évi április hó 25-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: három ló nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró-ság 1905. évi V. 476/2. számú végzése folytán 480 korona tőkekövetelés, és eddig összesen 57 korona 69 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kerényen alperesek lakásán leendő eszközölésére **1905. évi május hó 25. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1905. évi május hó 10-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Egy új

szénsavas jégsekrény és egy teljes fűszerberendezés olcsón eladó.

Bővebbet

Metz Józsefnél,
Zombor.

347. szám.

1905.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabaddai tek. kir. törvényszék 1905. évi 4532/polg. számú végzése következtében dr. Koller Imre bajai ügyvéd által képviselt Korn Jakab bajai lakos javára Moes István és Waskó Gottfried zombori lakosok ellen 2000 kor és járulékaik erejéig 1905. évi április hó 8-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2258 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 37 drb márvány sírkő nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró-ság 1905. évi V. 379/2. számú végzése folytán 2000 korona tőkekövetelés, ennek 1905. évi február hó 14. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 129 kor 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban felperes üzletében leendő eszközölésére **1905. évi május hó 23. napjának délelőtti 10 1/2 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1905. évi május hó 5-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Újdonság!!!

15 perc alatt száradó szobapadló

EMAIL
LAKK.

1 üveg 2 kor. 40 fl., 1/2 üveg 1 kor. 30 fl.

0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Legfinomabb

Borostyán lakk.

0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Fehér, vörös és fekete

EMAIL

Mosók, ablakdeszkák, hintók stb. mázolására. 5—2

PARQUET **fénymáz**
és viasz.

Fehér, sárga és sötétsárga színben.

KAPHATÓ:

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer- és csomagkereskedésében

ZOMBORBAN

Uj osztálysorsjegy főelárusítás Zomborban.

A magyar kir. szab. osztálysorsjáték igazgatósága alulírott cégnek a XVI. sorsjátéktól kezdve

az osztálysorsjegyek főelárusítását engedélyezte.

Reméljük és hisszük, hogy Zombor város közönségétől eddig oly csökönyösen távol maradt főnyereményt nekünk lesz módunkban kifizetni.

Vásároljunk tehát osztálysorsjegyet a XVI. sorsjáték első osztályához (huzás május 25. és 26-án) 14—13

Herczog Testvérek bankcégnél,

ki minden vevője részére egy szerencseszámot tartogat.

**Egy egész 12 kor., egy fél 6 kor.,
egy negyed 3 kor., egy nyolcad 150 kor.**

Új fodrászné.

Özv. Braunsteiner Mihályné szül. Höss Karolina a mélyen tisztelt hölgyközönségnek szives tudomására hozza, hogy Budapesten egy jó hírnevű fodrásznőtől kiképztetést nyervén, Zombor város nagyérdemű hölgyközönségének pártfogásába ajánlja magát. — Lakik: Kistemető-utca 539. sz. alatt. 3-3

Zombor es környékének kizárólagos elárusítója.

Olajfestékek, festőművészeknek tubusokban dr. Fr. Schoenfeld és Tsa Düsseldorf gyárából.

Legfinomabb olajfestékek tubusokban festő tanulóknak skizzek és tanulmányok elkészítésére.

Gyorsan és keményre száradó szobapadló fénymaz.

Borostyankó olajfénymaz.

Linoleum és zománccfénymaz festékek.

Szobapadló kenőcsök legjobb minőségű sarga, fehér és barna színekben.

Szobapadló szeszfénymazak.

Olajfestékek minden színben.

Nem létezik jobb, mint a borostyankó olajfénymaz, amely mint medvefej van ellátva védjeggyel.

Kocsimázolóknak részére:

„Híntó“-fénymaz (legfinomabb angol),

„Schleif“-fénymaz,

„Kerek“-fénymaz,

„Állvány“-fénymaz,

valamint az összes anyagok és kellékek, festékek, mázólok és fénymázolóknak részére

gyári áron kaphatók.

Szenzáció! Szenzáció!

Aki akarja, hogy a kályhája szobadisszé váljon, az vegyen füst és szagmentes (törvényesen védett)

Vénus kályhafényt,

annak 5 perc alatt **kefélés nélkül** bámulatatos ragyogó kályhája lesz.

Kapható:

Gergurov Daniel

vas-, szén- és festékkereskedésében

Zomborban,

Kossuth Lajos- (fő-) utca.

8-6

Gyári raktár villanyvilágítási csillárok és alkatrészekben.

Villanyvilágítási bevezetés,

Villanyos csengők,

Villanyos házitelefonok,

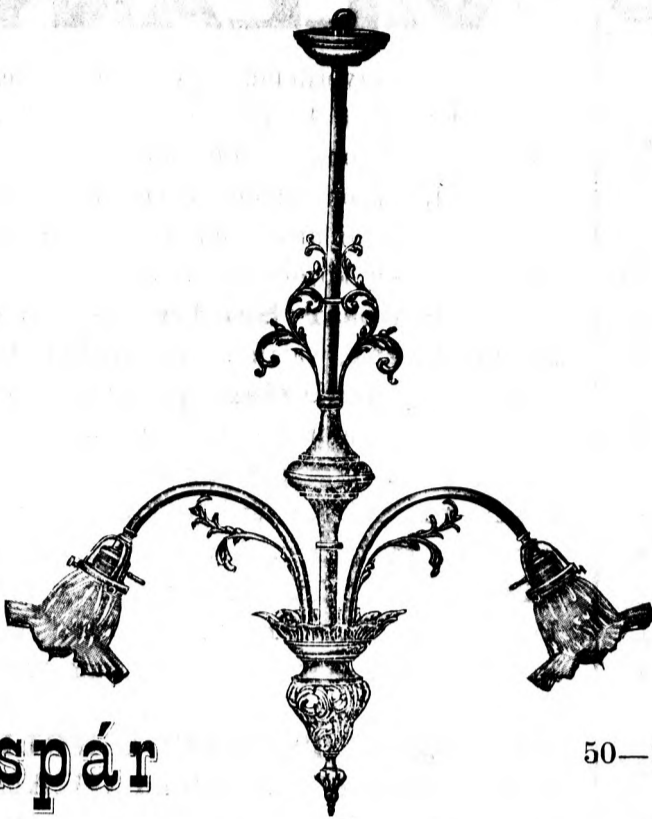
legolcsóbb árak és

legmesszebbmenő

szavatolás mellett:

Teltsch Gáspár

optikai, elektrotechnikai műintézetében **ZOMBOR.**

50-3

Bajor József-fele szabadalmazott

kömlóbalhafogó

4-3 kapható

DEMJÉN IGNÁC

budapesti gyárosnál (VIII., Magdolna-u. 14.)

6 koronáért.

Dalmát rovarpor hozzá negyedikönként 85 fillér.

A készülék a m. kir. állami rovartani állomás és Cséser Lajos szaktanár által ajánlva van.

Longorát

venni óhajtók. — Cim a kiadóhivatalban.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Gombos Nándor

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és diszműbádogos

ZOMBOR (Bácska).

Dús raktár mindenféle

jégszekrényekben

vendéglősök, mészárosok és magánosok részére);

fürdőkádakban

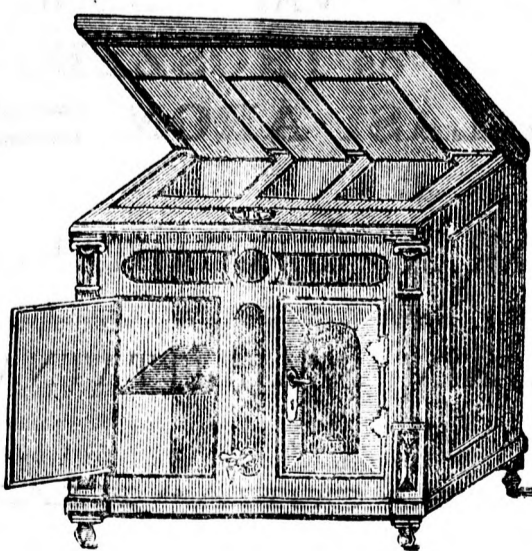
és *—8

konyhafelszerelésekben.

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti bármilynemű bádogárúk elkészítettnek.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Javitások olcsón és pontosan.

Olcsóbb mint bárhol!!

* VILLANYOS LÁMPÁK! *

A legfontosabb kiszolgálás!

M N O T I P O L V O K I

A nagyérdemű fogyasztóközönség becses tudomására adjuk, hogy **Kulcsár Sándor** jónévű budapesti bronz-esillárgyárossal összeköttetésbe léptünk s raktárunkat dusan felszereltük a modern-stylú valódi bronz világítótestekkel.

Raktáron tartunk óriási választékban a legizlésebb modern kivitelben valódi bronz, függő, asztali es fali villanyos lámpákat és mindennemű szerelvényeket a legolcsóbb árakon, amiről a mélyen tisztelt közönséget a legnagyobb készséggel győzdttetjük meg.

Kulcsár Sándor cég versenyképességét bizonyítja az a körülmény, hogy ugy az **uj országhazát**, valamint a **budai királyi palotát** legnagyobbbrészben, a **szatmári dómot**, a **pénzügyminiszteri palotát** sbit **ő rendezte be**.

Ez alkalommal felhívjuk a mélyen tisztelt közönség figyelmét más cikkeinkre is:

uri, női és gyermek fehéreneműek; a legújabb napernyők; esőernyők; sétabotok; divatos csipkék, szalagok, ruhadi-szek, fűzők, övek, fátyolok, a legkényesebb bizlést is kielé-gítő valódi angol nyakkendők; bőrtárcak, china-ez üst és bronz díszműáruk, berndorfi alpacca és alpacca-ezüst használati és díszműtárgyak; karlsbadi porcellán kávé-s-, teás-, étkező- és mosdó-servíçe-ok.

Valódi **TRIESTI LINOLEUM** (parafa-szőnyeg) **FUTÓK** és **SZONYEGEK**. Kifogástalan működésű **GRAMMOPHONOK** „Odeon” lemezekkel (2 felvétel egy lapon). — Gyermekkocsik; elegáns utazócikkek; gyermekjátékok; borostyán-szipkák, tajtékpipák. — A legfinomabb bőr- és szövöttkestyük; harisnyak

Kiváló tisztelettel

Goldfáhn Sándor és Fia,
Zombor, Kossuth Lajos-utca.

20-7

Tessék meggyőződést szerezni.

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

== KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI INTÉZETE ==

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

ITT MEGRENDELHETŐK:
VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLÁK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KÁRTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

== PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ==

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
ES A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

ITT MEGRENDELHETŐK:
HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDEK
ÉTLAPOK

TELEFON SZÁM: 18. A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.